

Ivana Čavar rođena je 22. prosinca 1973. godine na Širokom Brijegu. Osnovnu i srednju školu završila je u rodnom gradu. Na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu diplomirala je slikarstvo 1999. u klasi prof. Vasilija Josipa Jordana. Studijski je boravila u Parizu 1999., na *Ecole Nationale Supérieure d'Arts*, Lorient 2001. godine i u rezidenciji Cité Internationale des Arts, Paris 2016. godine. Godine

2005. završila je poslijediplomski studij slikarstva *Ars sacra* na Akademiji likovnih umjetnosti na Širokom Brijegu kod pročelnika studija prof. Vasilija Josipa Jordana čime je stekla zvanje magistricice *Ars sacra*. Od 1999. do 2002. godine radila je kao mlada asistentica na širokobriješkoj Akademiji, a od 2002. do 2008. kao asistentica. Godine 2008. postaje docenticom i u tom zvanju ostaje do 2014. kada postaje izvanrednom profesoricom. Danas kao redovita profesorica radi na kolegijima Mali akt II, Plastična anatomija I i II, Uvod u diplomski rad – slikarstvo I, II i III, Diplomski rad. Na doktorskom studiju *Ars sacra* vodi kolegij Uređenje sakralnog prostora. Izlagala je na četrdesetak samostalnih i preko stotinu skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu. Izvela je nekoliko javnih radova sakralne tematike u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj. Godine 1999. dobila je pohvalnicu zagrebačke Akademije likovnih umjetnosti za uspješan rad tijekom akademske 1998./99. Nagradu „Collegium Artisticum“ za crtež dobila je 2006., 2009. i 2011. godine. Na sedmom Bijenalu umjetnosti minijature Bosne i Hercegovine 2013. dobila je nagradu za grafiku. Članica je ULUBiH-a od 2005. Na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru akademske 2016./17. godine obranila je doktorsku disertaciju iz područja umjetnosti, polja likovnih umjetnosti, grane slikarstva, s temom *Intimizam u slikama Kristova uskrsnuća* pod mentorstvom prof. Vasilija Josipa Jordana.

atelier:
Ivana Čavar
ul. Petra Svačića 5.
88220 Široki Brijeg
mob.: 063 230 030

Nakladnik: Franjevački muzej
i galerija Široki Brijeg
88 220 Široki Brijeg
+387 (0)39 702 922
franjevacka.galerija@gmail.com
www.fmg-sb.com
Za nakladnika: fra Ivan Marić
Predgovor: Stanko Špoljarić
Oblikovanje kataloga i
tehnička obrada: Ana Naletilić
Tisak: Suton d.o.o. Široki Brijeg
Godina: 2022.
Naklada: 100 primjeraka

fg
FRANJEVAČKI
MUZEJ I GALERIJA
ŠIROKI BRIJEG

Ivana Čavar
**Smirena ljepota
duhovnosti Božića**

20. 12. 2022. – 20. 1. 2023.

Otvorenje:
20. 12. 2022. u 19 sati

Smirena ljepota duhovnosti Božića

U Evandjelju opisani prizori i stanja umjetničkom interpretacijom približeni su nam izričajima slikara i kipara koji djelima dojmivih likovnih i meditativnih vrijednosti obogaćuju i vjernike i druge gledatelje. Veliki broj motiva kršćanske ikonografije, i pojedinačnih scena, i motivskih cjelina inspirira umjetnike koji različitim stilskim riješenjima talentom te pamćenjem i postavljanjem pitanja oblikuju djela sakralne tematike. Jednu od cjelina svojom slikarskom poetikom osmislila je Ivana Čavar povezujući niz prizora od Navještenja do Bijega u Egipat. Bogat je to scenarij prepun poruka, ispunjen povijesnom i vjerskom zbiljom, ispunjen emocijama. Druga je cjelina vezana uz Pasiju, gdje je u prvom planu Kristov križni put. Spominjem obje ove cjeline jer je Ivana Čavar značajan dio svog sakralnog opusa posvetila Kristovom golgotskom martiriju, produbljujući ga i slavom Isusovog Uskrsnuća. Dva ikonografska pola, čvrsto integrirana kroz Kristovo poslanje spasiteljskog čina, karakterizira stilsko jedinstvo čak i u dodirima različite ugodajnosti. Odriče se Ivana u svom slikarskom načinu realističke preciznosti, ali i pretjerane stilizacije, izbjegavši tako drastičnost figurativnog s jedne strane, i idealizaciju formi s druge. Razlog je u teološkom doživljaju i razumjevanju sadržaja. Nebo se povezalo sa zemljom, Bog na njoj podučava i korača. Biblijske motive ne prikazuje Ivana tek kao nešto što je bilo, kao umjetničku reminiscencu, već kao stanja i zbivanja koja su na poseban način uprisutnjena i danas. Ivana doživljava na isti način svjetlo vatre u betlehemske štalice i neopisivost svjetla jeruzalemskog uskrsnog jutra, ista nadmoćnost svjetla je u svim situacijama Isusovog života, pa i postajama križnoga puta, vidljivo u nemjerljivom predanju žrtve za svakog

čovjeka. Znaka i znakovitosti na putu sveprostorne aureole. Ivanina umjetnost upućena je transcendentalnom, ispunjena vjerom i ljepotom stvarnog i imaginarnog. Pojma ljepote tumačene i odjekom misli "Ljepota je vječna sadašnjost". Ne kao umilna otmjenost već kao darovana dragocjenost prožeta smislom. U preplitanju prošlog, sadašnjeg i nadnaravnog budućeg. U slikarstvu produbljenja estetske kategorije putem posvojenja zapisa evanđelista, aktualnih u svakodnevnoj otvorenosti božjem djelovanju u svijetu.

Slike na ovoj izložbi, sa svetom betlehemske noći kao orijentir, i Marijom kao svetom konstantom svih prikaza, prevladavajuće su liričnosti, s naviranjem i sadnjom svjetla, sa suptilnošću odnosa između likova i prostora, i odmjenim gradacijama kromatskih vrijednosti. U Ivaninim kompozicijama skladne ritmičnosti, s prizvukom odmjerene geometričnosti, vidljive u većim ploham osnovnog rastera slike, a i razigranim (po ključu likovne logike) brojnim partikulama mekih obrisa. S podsjećanjem na tehniku vitraja kojima je Ivana oplemenila zavidan broj sakralnih prostora. Mala je to formalna analiza ostvarenja, potka za postavljenu likovnu strukturu, nositelja atmosfere ozarenosti i smiraja. Osvojena dubina prostora ispunjena je blago naznačenom predmetnošću interijera, arhitekture, šireg ambijenta, nenametljive je gradivnosti i utišane palete. Akcenti boje pretežno su vezani za figure, odnosno draperije, dajući im karakter simbolične putenosti. Ivana uvijek teži svečanosti slike, svom utočištu s blagdanskom posvećenošću, pa i mističnosti, sa stvorenim nizom poticanja na molitvu u sadržajnosti čitanja. Dakako da nijansama Ivana izlazi iz sheme

statičnog likovnog koncepta pa i mjenama unutrašnjeg naboja, te se osjećaju rasponi u divotama raspoloženja. Tako u sceni Blagovijesti Marija u poniznosti i uzbuđenju prihvaća ulogu Bogorodice koju je Bog namjenio, prijateljski se pozdravlja i druži s rođakinjom Elizabetom, trudna, zajedno s Josipom na ulicama Betlehema traži krov nad glavom, brižna je majka pri Isusovom rođenju, a dolasci pastira uz pjesmu anđela, darovi kraljeva ispunjavaju je radošću. A na neizvjesnom putu u Egipat prepušta se Josipovom vodstvu.

U tvorbi slika ovog motivskog kruga postoji opasnost zadržavanja na atraktivnosti samog literarnog opisa. Ivana poštuje značenje, dubokih u jednostavnosti riječi novozavjetnih tekstova, unoseći ih kao okvir i širenje u svoje slike, uzdignuća duhovnosti, u prožimanju ideja umjetnosti i vjerskih istina.

Ivana Čavar u svom slikarstvu sakralne tematike plijeni rijetkom autentičnošću izraza. Poštuje baštinjeno, dugu tradiciju prikaza sakralnih motiva (čini mi se da joj je duh i slikarska čistoća renesansnog genija fra. Angelica posebno draga) ali sklada i pročišćuje djela vlastitog stava. Započetog još u dječjoj dobi, u iskrenosti pučke pobožnosti, kada je u vremenu Došašća i Božića promatrala, razgovarala, molila uz jaslice, u svom domu i crkvi franjevačkog samostana u rodnom Širokom Brijegu. I pojavila se ona iskra postupno njegovane dojmive umjetnosti koja je danas krasi.

Stanko Špoljarić

BLAGOVIJEST, 2017.
ulje na platnu, 85 x 70,5 cm

DOLAZAK U BETLEHEM, 2017.
ulje na platnu, 96 x 86 cm

SVJETLOST SVIJETA, 2017.
ulje na platnu, 95 x 80 cm